

Overleg met Minister Peeters, 8 november 2007 van 17.00 tot 17.15 uur

U heeft Minister Peeters gevraagd om een kort onderhoud over de Westerschelde.

Hierbij treft u informatie die u behulpzaam kan zijn ter voorbereiding van het onderhoud. Een deel van die informatie heeft u al eerder ontvangen en dient louter voor uw overzicht.

Bijgevoegd zijn:

1. Informatie over het door de heer Peeters aangevraagde onderhoud met de heer Balkenende.
2. Punten die de heer Peeters in het gesprek naar verwachting zal noemen, inclusief een advies voor u.
3. Recente persberichten over de Westerschelde.
4. De aanvullende Kamervragen over de Scheldeverdragen, op 7 november door de Kamer verzonden. N.b.: de conceptantwoorden zullen op 8 november gereed zijn, en zo spoedig mogelijk naar u worden doorgeleid. U heeft tot maandag 12 november de tijd om te reageren. Zoals afgesproken zullen de vragen parallel aan u en uw collega's worden voorgelegd, om te zorgen dat ze tijdig, ruim voor de procedurevergadering van 14 november bij de Kamer kunnen zijn.

1. Onderhoud van dhr. Peeters met dhr. Balkenende

Verzoek van MP Chris Peeters aan MP Balkenende dhr. Peeters heeft verzocht om een onderhoud met dhr. Balkenende over de Scheldeverdragen en rekeningrijden. Ik heb AZ verzocht het advies voordat het naar dhr. Balkenende gaat aan LNV voor te leggen. Dhr. Peeters maakt zich in toenemende mate zorgen over de voortgang in Nederland: de behandeling van de Scheldeverdragen in het Parlement is nog steeds niet gepland en het draagvlak in het Parlement voor het drieluik van de verdragen (veiligheid, natuurlijkheid en bereikbaarheid) oogt broos.

2. Punten van dhr. Peeters voor het onderhoud met advies

Over de Westerschelde zal Minister Peeters naar verwachting de volgende punten naar voren brengen:

- Gevraagd zal worden naar de actuele stand van zaken van de Ratificatie van de Scheldeverdragen.
Advies: U kunt aangeven dat [redacted]
- Nadrukkelijk zal aangedrongen worden op thans spoedige actie van Nederlandse zijde m.b.t. de Hedwigepolder ("knoop doorhakken" m.b.t. de onteigeningsprocedure), ook als duidelijk signaal/effect/invloed naar andere "stakeholders". Voor Minister Peeters is dit nu een urgent politiek punt geworden.

Advies: de procedure van onteigening is in Vlaanderen essentieel anders dan in Nederland. In Vlaanderen is onteigening snel mogelijk. In Nederland is eerst een onteigeningstitel nodig. Die kan in geval van het natuurherstel worden verkregen als onderdeel van de zogeheten rijksprojectenprocedure. Die is vorig jaar gestart. Voordat van onteigening sprake kan zijn, moet eerst zorgvuldig een aankoopproces worden doorlopen. Pas over anderhalf jaar kan sprake zijn van onteigening, als ultimatum remedium en als laatste stap in de procedure. U heeft uw keuze over het achter de hand houden van het onteigeningsmiddel al in april zeer helder en genuanceerd aan de Kamer gecommuniceerd.

Ik adviseer u

- Gevraagd zal worden naar het effect op de Nederlandse Staten Generaal van een mogelijk symbolische start (omstreeks 20 december a.s) van de werkzaamheden voor de verdieping van de Westerschelde door Vlaanderen.

Advies: Vlaanderen kan en mag op haar eigen grondgebied actie ondernemen.

3. Persberichten

Van een Vlaams contact:

Ten overvloede. Tijdens een druk bezocht colloquium van het gemeentelijk havenbedrijf Antwerpen op 5 november jl. werd de afsluitende rede door Vlaams MP Peeters uitgesproken. Hij drukte zich hierbij, in lijn met eerdere uitspraken, nog altijd diplomatiek uit over de voortgang van de ratificatie van de Westerscheldeverdragen in het Nederlandse parlement. Hij gaf wel aan dat Vlaanderen het nodige geduld getoond had, maar dat dit dan ook beloond diende te worden.

En marge bevestigde hij mij dat hij graag op korte termijn met MP Balkenende wil spreken (nb weet niet of er al afspraken zijn gemaakt) over de twee volgende onderwerpen, 1) voortgang ratificatie Westerschelde verdragen in het Nederlands Parlement, en mogelijk de vraag of men in Vlaanderen al voor de jaarwisseling met baggeren kan beginnen, 2)

MP Peeters refereerde nog aan het artikel in de Standaard van het weekend, "Nederlands Parlement tegen onderdeel waterverdragen. Belgisch obstakel voor diepere Schelde" / Wie is Gery de Cloedt? / Opnieuw praten met Vlaanderen", van 3-4 november, wat ik gemakshalve hieronder bijvoeg. De uitspraken van kamerlid Koppejan, "opnieuw praten met Vlaanderen", noemde Peeters verontrustend.

**Belgisch obstakel voor diepere Schelde
Nederlands parlement tegen onderdeel Waterverdragen**

Alle regelingen zijn getroffen zodat het Nederlandse parlement de voor Vlaanderen belangrijke Watervrdragten goed kan keuren. Alle regelingen? Nee: één grondeigenaar blijft moedig weerstand bieden en maakt Vlaamse en Nederlandse politici het leven zuur.

Eind 2005 tekenden de Vlaamse en de Nederlandse overheid eindelijk de vier Scheldeverdragen. Vlaanderen slaakte een diepe zucht van opluchting. De droom van een diepere Westerschelde, die de haven van Antwerpen toegankelijk moet maken voor grotere zeeschepen, zou eindelijk uitkomen, na tientallen jaren van onderhandelingen, verdragingsmanoeuvres en tegenprestaties.

De vier verdragen moeten niet alleen leiden tot een diepere Schelde, ze bevatten ook een reeks natuurherstelprojecten en bijkomende maatregelen om het overstromingsgevaar in te dijken. Vlaanderen heeft begin dit jaar al ingestemd met de verdragen, Nederland moet nu snel volgen, want in de afspraak is vastgelegd dat de werkzaamheden van de Schelde nog dit jaar starten.

Althans, als ook de eigenaar van een stuk grond dat als compensatie voor de diepere Westerschelde aan de zee teruggegeven moet worden, alsnog overstag gaat. Een akkoord over zijn lap grond vormt het allerlaatste politieke obstakel voor de verdieping van de Westerschelde.

En laat die eigenaar nu geen Nederlander zijn, maar uitgerekend een Belg, en nog wel een Belg met een baggerbedrijf. Gery De Cloedt, de eigenaar van de Group De Cloedt, die actief is in onder meer de betonsector en de baggerindustrie, is de trotse eigenaar van de Hedwigepolder, een gebied van 300 hectare op de linkeroever van de Westerschelde, dat al generaties lang eigendom is van zijn familie. De Cloedt heeft er twintig pachters aan het werk en wil zijn familie-eigendom niet verkopen, al was het maar omdat hij er zelf graag jaagt.

In april deed de Nederlandse Dienst Landelijk Gebied een officieel bod op het Nederlandse deel van de polder, maar zonder resultaat. De Cloedt is niet geïnteresseerd, niet in vervangende grond of in welke financiële vergoeding dan ook. En dat is voor Nederland een probleem.

In Vlaanderen gaat dat een stuk makkelijker. De Vlaamse regering heeft afgelopen mei beslist om het Belgische deel van de Hedwigepolder te onteigenen. Maar de Hedwigepolder ligt voor het overgrote deel op Nederlands grondgebied en daar ligt onteigening van grond heel gevoelig.

De emoties lopen nog verder op als onteigenen ook nog gebeurt om vervolgens stukken kostbaar landgoed - dat door de eeuwen heen zo moeizaam op de zee is veroverd - weer te moeten afstaan aan zee. Ontpolderen druist bij de Zeeuwen in tegen alles waarvoor ze generaties lang hebben gezwogen. Er zijn dan ook spontaan actiegroepen ontstaan en handtekeningacties georganiseerd, en in september is er zelfs een heuse volksvergadering van bezorgde Zeeuwen in de openlucht van de Hedwigepolder gehouden.

Een meerderheid van de Zeeuwen, zo blijkt uit onderzoek, is faliekant tegen ontpolderen. Vorig jaar kon in verkiezingstijd dan ook geen enkele Nederlandse politicus in Zeeland komen zonder mooie beloftes over de polder te doen. Zelfs premier Balkenende suste de Zeeuwen in die tijd met de belofte dat het 'allemaal wel goed komt'. Er werd zelfs een motie aangenomen door de Tweede Kamer, waarin het kabinet werd verboden om landbouwgrond van boeren te kopen voor de ontpoldering.

De motie kreeg volop steun van Balkenendes eigen partij, het CDA. De Nederlandse christendemocraten, een partij die sterk staat bij de landbouwers, kunnen instemmen met een

verkoop op vrijwillige basis. Maar ze weigeren landbouwgrond te laten onteigenen voor ontpolderingsprojecten vanwege natuurherstel.

'Veel Zeeuwen hebben moeite met ontpolderen om daarmee een probleem van de Belgische zuiderburen op te lossen. De natuurwaarden in de Westerschelde staan al onder druk door het intensievere gebruik van dit vaarwater als gevolg van de ligging van Antwerpen. Maar daarenboven leeft het bezwaar dat er echt kwalitatief goede landbouwgrond moet worden opgeofferd', zegt de Zeeuwse CDA'er Kees van Beveren. 'Daarmee wordt een aanzienlijk kapitaal vernietigd en dat verdraagt zich slecht met ons ideologische uitgangspunt van goed rentmeesterschap.'

Het resultaat van de discussie is dat de Nederlanders de bespreking van de waterverdragen telkens weer uitstellen. Leden van de commissie-Landbouw en de commissie-Verkeer en Waterstaat gingen vorige maand nog eens op bezoek in de Hedwigepolder om zich persoonlijk van de situatie te vergewissen. Ze kregen er zelfs onder het genot van een drankje eigenaar Gery De Cloedt te spreken. De tijd begint stilaan te nijpen. De Scheldeverdieping en de ontpoldering moeten nog in 2007 van start gaan, zo is tussen de Vlaamse en de Nederlandse regering afgesproken, maar intussen is het jaar toch al ver gevorderd. De Nederlanders krijgen bij De Cloedt geen poot aan de grond. Daarom heeft de voorbije maanden ook de Vlaamse regering zich ingespannen. Vrienden zijn aangesproken om te proberen de man te overreden. De Vlaamse diplomatie is ingeschakeld. Zelfs minister-president Kris Peeters (CD&V) is persoonlijk bij hem gaan pleiten om zijn eigendom toch te verkopen.

Alles tot nu toe zonder resultaat. Sterker: De Cloedt heeft bij het opstellen van de Milieueffectenrapportage aangekondigd ook een juridische procedure te beginnen tegen de Nederlandse staat als de verdieping van de Westerschelde doorgaat.

De Cloedt zelf toont zich onverzettelijk. 'Ik ben de vierde generatie De Cloedt aan wie deze polder is toevertrouwd. Ik zal er alles aan doen om dit te blokkeren', zei hij in de Nederlandse kranten. Vlaamse kwatongen vermoeden nog een andere reden. De Cloedt zou niet alleen wegens sentimentele redenen aan zijn polder gehecht zijn, hij zou ook proberen om zijn prijs op te drijven of overheidsopdrachten binnen te slepen.

Sinds deze week is het politieke debat in Nederland op de wagen. Tegen Kerstmis moet dan duidelijk zijn of het Nederlandse parlement de verdragen integraal - inclusief de ontpoldering - zal goedkeuren. Een conflict hierover met de regering is niet uitgesloten. De Kamer vindt de uitdieping van de Westerschelde inmiddels geen probleem meer, maar wel de ontpoldering van het kostbare Zeeuwse landbouwgrond. En die twee zaken moeten worden gescheiden, zo vindt een meerderheid in de Tweede Kamer. Daarom wil het Nederlandse parlement dat Balkenendes kabinet opnieuw met Vlaanderen gaat onderhandelen over de gemaakte natuurafspraken.

Maar dat weigert de regering tot nu toe. De Nederlandse minister van Landbouw, Gerda Verburg, stelt dat het kabinet niet bereid is tot heronderhandelen, omdat er dan herrie komt in de inmiddels goede relatie met Vlaanderen. De bewindsvrouw is zelfs van plan lijnrecht tegen de wens van het parlement in te gaan en de polder van De Cloedt desnoods te onteigenen. Dat mag op grond van de Rijksprojectenprocedure, die onteigening toestaat als er speculatie-motieven worden vermoed.

De vraag is of het Nederlandse parlement dat zal accepteren.

Wie is Gery De Cloedt?

Aansluitend bij dit artikel 'Opnieuw praten met Vlaanderen'
Belgisch obstakel voor diepere Schelde

De 38-jarige Gery De Cloedt maakt deel uit van een West-Vlaamse ondernemersdynastie.

Tot 2000 was de familie De Cloedt nauw betrokken bij Deme, de groep die de Belgische baggerbedrijven Dredging International en Baggerwerken Decloedt overkoepelt. Hoewel de familie in 2000 werd uitgekocht bij Deme, leeft de naam De Cloedt voort in de baggerwereld omdat een deel van de baggervloot van Deme blijft varen onder de kleuren van Baggerwerken Decloedt & Zoon.

Vanaf 2000 heeft Gery De Cloedt de fakkel overgenomen in de ondernemersfamilie. Hij behoort tot de vierde generatie van de West-Vlaamse ondernemersdynastie. Hij leidt vandaag een grote bedrijvengroep, die zich vooral heeft toegelegd op de productie van bouwmaterialen. Dat gaat van de winning en de verkoop van alle soorten zand, kalksteen en puingranulaten tot betonproductie. Daarnaast legt de Group De Cloedt zich ook toe op bodemsanering en zelfs baggerwerken.

Dat de familiale industriële bedrijvengroep niet echt in de kijker loopt, komt doordat de meeste bedrijven die de voorbije jaren zijn overgenomen, onder hun originele naam blijven werken. En de Group De Cloedt houdt er blijkbaar ook niet van om veel aandacht te trekken.

Enkele maanden geleden zocht Gery De Cloedt plots wel de schijnwerper op. Zijn bedrijf meldde trots dat het van de Vlaamse overheid de opdracht had gekregen om zand op te spuiten voor het strand in Oostende. Dat had alles te maken met de baggerroots van de familie. Voor het eerst in 17 jaar werd een eigen schip van de familie ingezet voor een overheidsopdracht in Oostende, de thuisstad van de familie De Cloedt.

'Opnieuw praten met Vlaanderen'

Aansluitend bij dit artikel Wie is Gery De Cloedt?
Belgisch obstakel voor diepere Schelde

'Een goede verhouding met onze Vlaamse burens is van groot belang', zegt het Zeeuwse CDA-kamerlid Ad Koppejan, 'maar het parlement is niet van plan alle Scheldeverdragen die Nederland met Vlaanderen heeft afgesproken, goed te keuren.'

Hij wil dat de Nederlandse regering opnieuw met Vlaanderen gaat onderhandelen over de ontpoldering. Maar de regering weigert dat, en noemt het zelfs onbespreekbaar omdat het de goede relatie met Vlaanderen zou aantasten. Koppejan ziet dat anders.

'Het is niet mijn inschatting dat de relatie wordt verstoord als we de afspraken over ontpoldering wijzigen. We komen Vlaanderen maximaal tegemoet met de Schelde-uitdieping. De ontpoldering is een puur Nederlandse aangelegenheid, het gaat om natuurherstel. En dat moeten we dus doen op een manier die draagvlak heeft bij de bevolking.'

'Op dit moment is dat draagvlak er niet. Wij zijn volksvertegenwoordigers. We willen niet iets goedkeuren wat geen enkele steun onder de Zeeuwse bevolking heeft.'

Koppejan weet zeker dat een meerderheid van de Nederlandse Tweede Kamer niet van plan is de ontpolderingsvoorstellen te accepteren. Keer op keer heeft het parlement immers vastgesteld dat de overheid niet tegen de zin van de eigenaren stukken landbouwgrond mag ontpolderen. 'Als het

vrijwillig gebeurt, dan kunnen we daar niets tegen doen. Maar het mag niet onvrijwillig gebeuren', zegt Koppejan.

Dat de vrijwilligheid in dit geval afhangt van de goedkeuring van één enkele man, en ook nog een Belg, doet aan dat principe volgens Koppejan niets af. 'Ook deze man is eigenaar, en volgens zijn pachters heeft De Cloedt al die jaren met liefde en zorg in zijn land geïnvesteerd.'

De ontpoldering van de aangewezen landbouwgrond in Zeeland is volgens het kabinet nodig om de unieke vogelbroedplaats in Zeeland te herstellen en daarmee te voldoen aan de internationale habitatrichtlijnen.

Koppejan: 'Deze bepaling in het Scheldeverdrag heeft dus niets te maken met de veiligheid of de uitdieping van de Schelde. Het gaat puur om herstel van het vogelreservaat. We willen de Vlamingen op alle mogelijke manieren tegemoetkomen. Maar het gaat hier om zeer goed renderende Nederlandse landbouwgrond, grond die we in de toekomst hard nodig hebben voor onze voedselvoorziening en de biobrandstof.'

Het is volgens Koppejan dus niet erg handig geweest van de Nederlandse en de Vlaamse regering om in de Scheldeverdragen twee polders met naam en toenaam te benoemen voor de ontpoldering. 'Terwijl er niet ver daarvandaan stukken polders zijn die zo vervuild en beschadigd zijn, bijvoorbeeld met blauwalg, dat het herstel van de natuur daar veel doeltreffender zou zijn. Ook de Europese Commissie heeft gezegd dat natuurherstel niet één op één in het Scheldegebied hoeft te gebeuren. Maar daar wil de regering niet over spreken.'

Eén Belg houdt verdieping van Schelde tegen

Vlaamse regering is boos

Gepubliceerd: 6 november 2007, NRC

Grootgrondbezitter Gery de Cloedt strijdt voor het behoud van zijn polder aan de Westerschelde. Zeeuwen steunen de Belg in het verzet tegen Scheldeakkoorden.
Door Piet Depuydt

Ontpoldering snijdt in de ziel van de Zeeuwen, die blij zijn met het verzet ertegen. (Foto Walter Herfst) Hulst, 6 nov. 'Stop grondroof' staat er in grote letters op een bord in het rustieke Zeeuwse landschap van vers omgespitte akkergrond, weiland en bospercelen. 'Ontpolderen nee!' staat verderop op een kleiner bord bij de dijk die de Prosperpolder van de Hertogin Hedwigepolder scheidt. De tractor van een lokale boer rijdt met een kar vol gerooide bieten onder torenhoge populieren. "Dit is een van de beste akkers van heel Zeeland", zegt hij.

Maar de Hedwigepolder is meer dan dat. Het gebied aan de oevers van de Westerschelde is een van de weinige nog resterende authentieke polders in het Zeeuwse landschap.

Niet lang meer. De akkers moeten verdwijnen. De Nederlandse en Vlaamse regering willen in de streek rond de Scheldemonding 600 hectare grond ontpolderen of teruggeven aan het water. Op 21 december 2005 sloten ze daarover een verdrag. Uiterlijk eind dit jaar moeten de werkzaamheden om van de Hedwigepolder een getijdengebied te maken van start gaan.

De plannen stuiten echter op het verzet van één man. De helft van het te ontpolderen land bevindt zich op Nederlands grondgebied en het grootste deel daarvan - bijna 290 hectare - is eigendom van Gery De Cloedt, een Vlaamse ondernemer die actief is in zandwinning en bouwmaterialen.

Deze 38-jarige Belg erfde de polders van zijn grootvader, heeft er een buitenverblijf en gaat er vaak jagen. Op de weiden vlakbij de Scheldedijk grazen de paarden die hij gebruikt voor zijn polowedstrijden. Het grootste deel van de grond verpacht de man aan Nederlandse en vooral Vlaamse boeren.

De Cloedt weigert al twee jaar lang zijn grond te verkopen. Hij zadelt daardoor de Nederlandse en Vlaamse regering met een politiek probleem op. Het initiatief voor de ontpoldering is namelijk gekoppeld aan een breder akkoord om de Schelde veiliger te maken tegen overstromingen en toegankelijker voor de scheepvaart. Als een van die afspraken niet wordt nagekomen, dreigt de hele overeenkomst als een kaartenhuis in elkaar te zakken. "Indien de verdragen niet in werking treden, dan zal dit de relatie met Vlaanderen en België zeer verslechteren", zo liet het Nederlandse kabinet op 3 oktober in een nota aan de Tweede Kamer weten.

De Cloedt is telg uit een rijke Vlaamse familie die gedurende 125 jaar actief was in de baggersector. Voor de aankoop wil de overheid tot 20 miljoen euro op tafel leggen. In ruil wil Nederland ook vervangende percelen aan de overzijde van de Westerschelde geven. De Vlaamse overheid was zelfs bereid De Cloedt een kasteeldomein aan de hand te doen. Tevergeefs. De man wil niet verkopen.

Hierover gepolst, antwoordt de grootgrondbezitter: "Komt u zelf maar eens kijken naar die polders, dan zult u mij begrijpen." Meer uitleg wil hij niet kwijt. In de ogen van vele boeren is de Belg een lokale held. Ontpoldering is in Zeeland een beladen term.

Een gedenkplaat op de Scheldedam herinnert aan de 29 kilometer dijkversterking die daar werd doorgevoerd. De overstromingsramp van 1953 ligt er nog vers in het geheugen. Het land indijken tegen de zee is voor de Zeeuwen altijd strikte noodzaak geweest. Polders teruggeven aan de Westerschelde stuit op onbegrip.

In kringen van de Vlaamse regering begint de nervositeit toe te nemen. Op 10 september brachten negen Nederlandse Kamerleden een bezoek aan de Hedwigepolder. Ze kregen daar van commissaris van de koningin Karla Peijs te horen dat ontpoldering "in de Zeeuwse ziel snijdt". De Cloedt trakteerde er het groepje politici op een borrel en liet weten dat het hem stoorde dat minister Verburg (Landbouw, CDA) in de Tweede Kamer hem als een speculant omschrijft.

Het bezoek viel bij de Vlamingen in slechte aarde. "Een ramp voor onze public relations", aldus een hoge ambtenaar. Toeval of niet, twee weken later sprak de Vlaamse minister-president Kris Peeters duidelijke taal op een jaarlijkse lobbybijeenkomst van politici en ondernemers in Middelburg. Hij zei dat de verdieping van de Westerschelde vóór het einde van 2007 van essentieel belang is.

Met de ontwikkeling van de Scheldemonding zijn heel wat belangen gemoeid: zowel ecologische (ontpoldering), economische (verdieping van de vaargeul) als maatschappelijke (de indijking tegen overstroming). Er is ook heel wat geld aan het project verbonden: meer dan 640 miljoen euro. Nederland betaalt hiervan 40 procent, Vlaanderen de rest. De baggerwerken komen nagenoeg volledig voor rekening van de Vlaamse overheid.

Eind dit jaar wil de Vlaamse regering - zoals afgesproken in het verdrag - met de verdieping van start gaan. Maar nu al rijst de vraag of het van goed nabuurschap getuigt om met dergelijke dure en omvangrijke werken te beginnen, zolang Nederland het verdrag nog niet heeft goedgekeurd.

4. Kamervragen

Zie aparte bijlage (pdf bestand, kan niet in dit document worden opgenomen)